



Savonlinna

ARVIOINTIKERTOMUS VUODELTA 2022

Savonlinnan kaupunki



Uimahyppytorni Heikinpohjassa. Kuva Kimmo Kaksonen.

Tarkastuslautakunta
29.5.2023

SAVONLINNA.FI





SISÄLLYS

1. JOHDANTO.....	3
Puheenjohtajan mietteitä.....	3
2. TARKASTUSLAUTAKUNNAN TYÖSKENTELY VUONNA 2022.....	4
Tehtävät ja toiminnan tarkoitus.....	4
Kokoonpano.....	5
Toimintamuodot ja työskentelyn lähtökohta	5
3. VUODEN 2021 ARVIOINTIKERTOMUKSESSA ESITETTYJEN HAVAINTOJEN KÄSITTELY.....	7
4. KAUPUNGIN ELINVOIMAISUUDEN TARKASTELUA.....	9
Väestö	9
Työllisyys	10
Elinkeinoelämä ja koulutus	10
5. ASETETTUJEN TAVOITTEIDEN SAAVUTTAMINEN.....	11
Savonlinnan kaupungin talous.....	11
Keskushallinto	12
Sivistystoimen toimiala.....	12
Konserniyhteisöille asetettujen tavoitteiden toteutuminen	21
6. INVESTOINNIT JA KORJAUSVELKA	22
Korjausvelka	23
7. HENKILÖSTÖ.....	24
Yleistä	24
Työhyvinvointi ja sen kehittäminen	24
8. SISÄINEN VALVONTA JA RISKIENHALLINTA	25
9. YHTEENVETO.....	27
10. TARKASTUSLAUTAKUNNAN ESITYS KAUPUNGINVALTUUSTOLLE.....	27



1. JOHDANTO

Tässä vuoden 2022 arviointikertomuksessa on tuotu esille niitä tarkastuslautakunnan mielestä olennaisia asioita, joiden lautakunta toivoo herättävän valtuustossa keskustelua ja jotka otetaan huomioon tulevaa toimintaa suunniteltaessa. Lautakunta esittää valtuustolle ehdotuksen toimenpiteistä, joihin lautakunnan valmistelu ja tilintarkastuskertomus antavat aihetta.

Puheenjohtajan mietteitä

Kaupungin henkilöstö määrä 31.12.2022 on 890 vakinaista ja 202 määräaikaista yhteensä 1092 henkilöä. Lisäystä 14 henkilötyövuotta, joka hieman helpottaa kuntalaisten palvelun saantia ja henkilöstön jaksamista. Sairauspoissaoloja oli 18,6 kalenteripäivää/htv, josta koronan osuus oli 2,1 kalenteripäivää/htv. Lisäystä edelliseen vuoteen 2 kalenteripäivää/htv. Poissaolot ovat hieman kuntien keskiarvon yläpuolella. Poissaolot vaihtelivat työyksiköittäin huomattavasti. Töitä on tehty paljon etänä, jos työtehtävät ovat sen mahdollistaneet. Järjestely on koettu hyväksi. Kaupungin vahvuus on henkilöstön ammattitaitoisuus ja sitoutuneisuus Savonlinnan kaupungin asukkaita palvellessaan. Yhteistyö tulosalueiden välillä on toimivaa. Riskinä on henkilöstön ikääntyminen. Eläköityminen synnyttää osaamisvajetta, jota sisäisesti ei voida täyttää. Tuleviin eläköitymisiin olisi varauduttava riittävän ajoissa. Savonlinnan kaupungin työttömyysprosentti on laskenut hieman vuoden aika ollen 12,7 %. Tavoitteena olleesta Etelä-Savon keskiarvosta jäätiin n. 2 %.

Vuoden 2022 tilinpäätös osoittaa ylijäämää 5,6 M€, hyvään tulokseen on vaikuttanut monta tekijää. Suurimpana verotulojen kasvu, jotka ylittivät budjetin 10 M€ ja työllisyystilanteen parantuminen. Taseessa oleva ylijäämä nousi 29 M€:oon. Tulos antaa vahvan pohjan tuleville vuosille. Myös jatkossa on seurattava aktiivisesti tulojen ja menojen kehittymistä ja tehtävä tarvittavia toimenpiteitä. Näkyvissä olevat ennusteet osoittavat, että ilman toimenpiteitä muutaman vuoden sisällä ylijäämät on kulutettu ja siirrytään jyrkkään talouden alamäkeen.

Kulupuolella odottavat valtuuston päättämät investoinnit vuoteen 2026 mennessä yhteensä n. 78 M€. Investoinnit toteutuessaan tulevat kasvattamaan korkomenoja noin 1 M€ vuodessa. Kaikki investoinnit kasvattaisivat pitkäaikaista vierasta pääoma n. 110 M€. (21.12.2022 70,3 M€). Kulupuolella haasteina ovat edelleen mm. palveluverkoston sopeuttaminen ja korkokustannusten kasvu.

Savonlinnan kaupungin muuttovoitto oli + 24 asukasta, ollen plussalla neljättä vuotta peräkkäin. Kehitystä on pidettävä hyvänä. Syntyvyys on samaan aikaan laskenut ja kuolleisuus lisääntynyt, joka selittää asukasluvun pienenemisen. Asukasluku 31.12.2022 oli 32088 asukasta, vähennystä edelliseen vuoteen 466 asukasta.

Markku Nousiainen
Tarkastuslautakunnan puheenjohtaja



2. TARKASTUSLAUTAKUNNAN TYÖSKENTELY VUONNA 2022

Tehtävät ja toiminnan tarkoitus

Kuntalain 121 §:n mukaan valtuusto asettaa tarkastuslautakunnan hallinnon ja talouden tarkastuksen sekä arvioinnin järjestämistä varten. Tarkastuslautakunnan tehtävänä on arvioida, ovatko valtuuston asettamat toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet kunnassa ja kuntakonsernissa toteutuneet ja onko toiminta järjestetty tuloksellisella ja tarkoituksenmukaisella tavalla.

Tarkastuslautakunta valmistelee valtuuston päätettävät hallinnon ja talouden tarkastusta koskevat asiat ja huolehtii kunnan ja sen tytäryhteisöjen tarkastuksen yhteensovittamisesta. Lautakunnan tulee arvioida talouden tasapainotuksen toteutumista tilikaudella sekä voimassa olevan taloussuunnitelman riittävyttä, jos kunnan taseessa on kattamatonta alijäämää. Lisäksi lautakunta valvoo sidonnaisuuksien ilmoittamisvelvollisuuden noudattamista.

Tarkastuslautakunta laatii arviointisuunnitelman ja antaa valtuustolle kultakin vuodelta arviointikertomuksen, jossa esitetään arvioinnin tulokset. Arviointikertomus käsitellään valtuustossa tilinpäätöksen yhteydessä.

Savonlinnan kaupungin hallintosäännön 50 §:n mukaan lautakunnan on lisäksi seurattava tilintarkastajan tarkastussuunnitelman toteutumista ja tilintarkastajan tehtävien suorittamista. Lautakunnan on tehtävä tarvittaessa esityksiä tilintarkastuksen kehittämiseksi ja huolehdittava siitä, että tilintarkastusta varten on tarpeelliset voimavarat, jotka mahdollistavat tilintarkastuksen suorittamisen hyvän tilintarkastustavan edellyttämässä laajuudessa. Lautakunnan on tehtävä aloitteita ja esityksiä lautakunnan, tilintarkastajan ja sisäisen valvonnan tehtävien yhteensovittamisesta mahdollisimman tarkoituksenmukaisella tavalla.

Kuva 1. Arviointikertomuksen luovutus 31.5.2022 kaupunginvaltuuston puheenjohtaja Terho Kaskiselle (keskellä) ja I varapuheenjohtaja Eija Stenbergille. Luovuttajana tarkastuslautakunnan puheenjohtaja Markku Nousiainen.





Kokoonpano

Kaupunginvaltuusto on kokouksessaan 11.10.2021 § 108 valinnut tarkastuslautakunnan valtuustokaudelle 2021-2025. Lautakunnassa on hallintosäännön mukaan 11 jäsentä, joista puheenjohtaja ja varapuheenjohtaja ovat valtuutettuja. Jokaisella jäsenellä on henkilökohtainen varajäsen.

Tarkastuslautakunnan jäsenet 31.12.2022

Nousiainen Markku, puheenjohtaja
Loikkanen Tuomas, varapuheenjohtaja
Kaksonen Kimmo
Kaskinen Aniitta
Loikkanen Marjut
Malinen Juho-Petteri
Mutikainen Jarmo
Nousiainen Marja Sisko
Nykänen Martti
Sallinen Leena
Sallinen Tuula

Varajäsenet

Kaukoranta Matti
Laurio Jukka
Koponen Arto
Herttuainen Anne
Kiesiläinen Merja
Kosonen Lauri
Luukkanen Paavo
Jalvanti – Hannikainen Satu
Pölönen Kari
Virta Marianna
Verho Kati

Tarkastuslautakunnan esittelijänä ja pöytäkirjanpitäjänä toimi sisäinen tarkastaja Päivi Matilainen.

Vuoden 2022 hallinnon ja talouden tarkastajana on toiminut valtuuston 24.6.2019 § 55 tilintarkastusyhteisöksi valitsema KPMG Julkistarkastus Oy ja vastuunalaisena tilintarkastajana JHT, KHT Elina Hämmäläinen.

Toimintamuodot ja työskentelyn lähtökohta

Tarkastuslautakunta on työskennellyt vuosille 2021 – 2024 laatimansa arviointisuunnitelman ja tarkennetun vuoden 2022 työohjelman mukaisesti. Vuoden 2022 arviointityön valmistelua varten tarkastuslautakunta kokoontui viisi kertaa vuoden 2022 aikana ja yhdeksän kertaa vuoden 2023 aikana.

Tarkastuslautakunta on työssään ottanut huomioon lautakunnan jäsenten mahdolliset sidonnaisuudet ja esteellisyydet. Sidonnaisuuksia on käsitelty lautakunnan kokouksissa tarvittaessa ja ne on merkitty pöytäkirjaan. Esteelliset jäsenet eivät ole osallistuneet ko. asioiden käsittelyyn.

Tarkastuslautakunta on perehtynyt valtuuston vuoden 2022 hyväksymään talousarvioon ja kaupunginhallituksen allekirjoittamaan tilinpäätökseen. Lautakunta on tutustunut kaupungin toimintaan pöytäkirjojen, toimintaa ja taloutta koskevien raporttien sekä pyytämiensä selvitysten avulla. Tämän arviointikertomuksen laatimista varten tarkastuslautakunta on kokouksissaan syksyn 2022 ja kevään 2023 aikana kuullut kaupunginjohtajaa, talousjohtajaa, teknistä johtajaa, kaavoituspäällikköä, infrapäällikköä, vesihuoltopäällikköä, kiinteistöjohtajaa, ruoka- ja siivouspalveluiden päällikköä, rakennustarkastajaa, ympäristöpäällikköä, työllisyyspalveluiden päällikköä, kaupungin omistamien konserniyhtiöiden yhtä



toimitusjohtajaa, sisäistä tarkastajaa sekä pääluottamusmiehiä, työsuojeluvaltuutettuja, työsuojelupäällikköä ja henkilöstöpäällikköä.

Vuoden 2022 arvioinnin painopisteenä on ollut tekninen toimiala.

Tilintarkastaja on raportoinut tarkastushavainnoistaan tarkastuslautakunnalle 26.1.2023 ja 29.5.2023 sopimuksen mukaisesti. Tilintarkastajan tarkastussuunnitelma on käsitelty lautakunnan kokouksessa 25.8.2022.

Tilintarkastaja on antanut kuntalain 125 §:n mukaisen tilintarkastuskertomuksen 29.5.2023. Tilintarkastuskertomus ei sisällä sellaisia kuntalain 125 §:n 2. momentissa tarkoitettuja muistutuksia, joiden johdosta tarkastuslautakunnan olisi tullut ryhtyä ko. pykälän 3. momentissa tarkoitettuihin toimenpiteisiin.



Kuva 2. Tarkastuslautakunta tutustui uuteen paloasemaan 23.2.2023. Kuvassa jäsenet vasemmalta Jarmo Mutikainen, Juho-Petteri Malinen, Aniitta Kaskinen, puheenjohtaja Markku Nousiainen, Kimmo Kaksonen, Marja Sisko Nousiainen, Marjut Loikkanen, varapuheenjohtaja Tuomas Loikkanen, rakennuttajainsinööri Jarmo Eevala Savonlinnan kaupungilta ja palopäällikkö Antti Peltonen Etelä-Savon pelastuslaitokselta.



3. VUODEN 2021 ARVIOINTIKERTOMUKSESSA ESITETTYJEN HA- VAINTOJEN KÄSITTELY

Kaupunginvaltuusto merkitsi 13.6.2022 tarkastuslautakunnan esityksen mukaisesti tiedoksi Savonlinnan kaupungin arviointikertomuksen vuodelta 2021 ja päätti pyytää kaupunginhallitukselta lausunnon toimenpiteistä, joihin arviointikertomus antaa aihetta.

Kaupunginhallitus 27.6.2022 antoi päätösoitteeseen tiedoksi ja toimenpiteitä varten talousjohtajalle. Talousjohtaja ohjeisti arviointikertomuksen vastineiden keräämisessä siten, että kaupunginhallitus voi antaa lausunnon valtuustolle marraskuun 2022 loppuun mennessä.

Kaupunginvaltuusto merkitsi 14.11.2022 tiedoksi arviointikertomuksessa 2021 esille tuotuihin asioihin laaditut selvitykset ja tehdyt toimenpiteet. Tarkastuslautakunta käsitteli 15.12.2022 kokouksessa vuoden 2021 arviointikertomukseen annettuja vastineita.

Vuoden 2021 arviointikertomuksen vastineita koskevan tarkastelun tavoitteena ei ole käsitellä yksityiskohtaisesti jokaista annettua vastinetta. Tavoitteena on nostaa esiin tarkastuslautakunnan tekemiä keskeisiä huomioita, joihin lautakunnan mielestä tulee edelleen kiinnittää huomioita.

Arviointikertomus 2021	Arviointikertomuksen vastineet 2022	Tarkastuslautakunnan huomiosaaduista vastineista
Perusopetuksessa oppilasmäärän väheneminen huolestuttaa tarkastuslautakuntaa. Jo nykyisin opetuksen kustannuksista 60 % menee muuhun kuin opetukseen. (s.13) Onko tämä tuloksellista ja tarkoituksenmukaista?	Vuonna 2011 yhteensä 59 % perusopetuksen yksikkökohtaisista menoista kului opetukseen ja muuhun toimintaan 41 %. Vuonna 2021 opetukseen kului enää yhteensä 42 %, kun muuhun toimintaan 58 %. Tämä ei ole tarkoituksenmukaista eikä tuloksellista lakisääteisen perustehtävän toteuttamisen näkökulmasta, koska tällä hetkellä merkittävä osa perusopetuksen rahoituksesta kuluu muuhun kuin opetukseen tai oppimiseen.	Tarkastuslautakunta näkee hyvänä, että kaupungin hallinnossa ja sivistystoimessa on tiedostettu, ettei nykyinen kustannusten jakautuminen opetustoimessa ole tarkoituksenmukaista ja tuloksellista lakisääteisten perustehtävien toteuttamisen kannalta. Tarkastuslautakunta pitää tärkeänä, että opetuksen kustannusten epäsuhta on tiedostettu, ja kannustaa tilanteen korjaamiseen.



<p>Opettajien täydennyskoulutuksia ei ole järjestetty vuosiin. Tarkastuslautakunta on huolissaan opetuksen laadusta ja opetushenkilöstön jaksamisesta sekä ammattitaidon ylläpidosta. (s.13) Mitä toimenpiteitä tämän osalta on tehty?</p> <p>Työssä esille nousevia epäkoh- tia ovat olleet: pelonilmapiiri, asiat vellovat, neuvottelukult- tuurissa esiintyvät puutteet ja jaksamisongelmat työssä. (s.26) Joillain työpaikoilla esiintyy edelleen huonoa johtamista ja ongelmia työilmapiirissä (s. 28) Mitä toimenpiteitä tämän osalta on tehty tai suunniteltu tehtä- vän?</p>	<p>Kaupunginvaltuusto on priori- soinut voimakkaasti panostami- sen sote-palveluihin. Sote-kus- tannukset muodostavat noin 72 % kaupungin talousarviosta, mikä on kärkipäässä Suomen kuntia. Tämä on johtanut kau- pungin hallinnon, sivistystoi- men ja teknisen toimen resurs- sien vähentämiseen ja asettanut kireät raamit toiminnalle. Kus- tannusten pohjalta arvioiden Savonlinnan toiminta on tehok- kaampaa kuin vertailukunnissa. Talousarvio- ja -suunnitelma on Kuntalain mukaan laadittavat siten, että ne toteuttavat kunta- strategiaa ja edellytykset tehtä- vien hoitamiseen turvataan. Ta- lousarvion on oltava tasapai- nossa tai ylijäämäinen.</p> <p>Vuoden 2021 ja alkuvuoden 2022 aikana on käynnistetty kohdennettuja tukitoimenpi- teitä muutamissa työyksiköissä. Esihenkilöiden osaamista on vahvistettu mm. työkykyjohta- misen valmennuksella. Esihen- kilöille on suunniteltu yhdessä henkilöstön edustajien ja työ- terveyshuollon kanssa syyskau- delle valmennus, jossa paranne- taan esihenkilön toimintaa työntekijöiden kokemuksen nä- kökulmasta. Työhyvinvointiky- selyn viestintää ja prosessia ke- hitetään edelleen siten, että henkilöstöedustajilla on en- tistä paremmat mahdollisuudet osallistua työyhteisöjen kehittä- miseen.</p>	<p>Tarkastuslautakunta kantaa huolta opetuksen tasosta. Lau- takunta tiedostaa aiemmat stra- tegiset painopisteet ja on hyvil- lään yksityiskohtaisesta vas- tauksesta arviointikertomuk- sessa 2021 esitettyyn havain- toon. Tarkastuslautakunta kan- nustaa pohtimaan, onko opetta- jien täydennyskoulutuksesta säästäminen tarkoituksenmu- kaista ja tuloksellista laadukkai- den opetuspalveluiden näkö- kulmasta.</p> <p>Tarkastuslautakunta kantaa huolta henkilöstön hyvinvoin- nista ja toteaa, että vuoden 2021 arviointikertomuksessa esitet- tyjen havaintojen osalta on ryh- dytty toimenpiteisiin.</p>
--	---	---



Tarkastuslautakunta toteaa, että lautakunnan vuoden 2021 arviointikertomuksessa esitettyihin kysymyksiin oli esitetty enimmäkseen hyviä ja perusteltuja vastauksia.

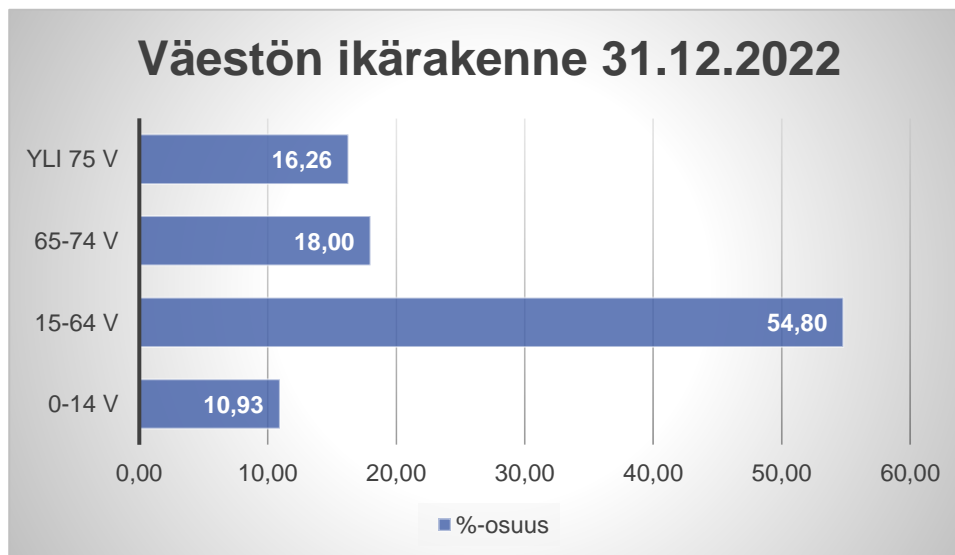
4. KAUPUNGIN ELINVOIMAISUUDEN TARKASTELUA

Väestö

Savonlinnan väkiluku vuoden 2022 lopussa oli 32 088 henkilöä, muutosta edelliseen vuoteen -459 henkilöä (muutos -1,4 %). Vuosien 2020 ja 2021 muutos oli -0,3 %.

Kaupungin nettomuutto vuonna 2022 oli +24 henkilöä, kun vuonna 2021 luku oli +220, vuonna 2020 +14 ja vuonna 2019 -283.

Alla taulukossa on kuvattu Savonlinnan kaupungin väestön ikärakenne 31.12.2022.



Taulukko 1. Väestön ikärakenne 31.12.2022 (Tilastokeskus)

Alueemme väestön kokonaiskehitykseen vaikuttaa edelleen negatiivisesti syntyvyyteen nähden korkea kuolleisuus.



Työllisyys

Työllisten määrä Savonlinnassa vuoden 2022 lopussa oli 13 772, jossa on laskua edelliseen vuoteen 62, (muutos -0,5 %). Savonlinnan työttömyysaste joulukuun lopussa oli 12 %, kun se vastaavana ajankohdana vuonna 2021 oli 13 %. Avoimia työpaikkoja Savonlinnassa oli vuoden viimeisenä päivänä 339.

Kaupungin työllisyyspalvelut ovat yhdessä muiden toimijoiden ja kolmannen sektorin kanssa panostanut pitkäaikaistyöttömien työllistämiseen. Vuoden 2022 aikana kaupunki työllisti palkkatuella 244 henkilöä. Kelan työmarkkinatukimaksuosuus väheni edellisvuoteen verrattuna noin 300 000 € ja kaupunki maksoi valtiolle takaisin noin 2,5 M€.

Elinkeinoelämä ja koulutus

Kahden koronavuoden jälkeen oopperajuhlat palasivat Savonlinnan kesään. Kaupungissa järjestettiin paljon myös erilaisia tapahtumia, joihin osallistui runsaasti väkeä. Torialuetta kehitettiin yhteistyössä Sakke ry:n kanssa, uutuuksena Torikeidas.

Koulutuksen ja osaamisen kehittämisessä tehdään vahvaa yhteistyötä Samiedun, Xamk:n ja Aalto-yliopiston kanssa.

Luonnonvarakeskuksen Savonlinnan yksikön käyttöön tulevat aineistopalvelu- ja kasvatustilat valmistuivat vuonna 2022 Teknologiapuistoon. Myös 7. laajennusvaihe on rakenteilla, johon sijoittuu puukäsittelyn testaus-, tutkimus- ja tuotekehityslaboratoriot. Uusia teollisia investointeja on saatu paikkakunnalle.

Edunvalvontaa toteutettiin mm. seuraavien asioiden osalta: Savonlinnan keskussairaalan toiminnan jatkuminen ympärivuorokautisena yhteispäivystyssairaalana, Savonlinnan Teknologiapuiston laajennus-hanke, Luonnonvarakeskuksen Savonlinnan yksikön kehittäminen, valtatie 14 kehittämissankkeen ja maakunnallisen laajakaistahankkeen edistäminen sekä Parikkala-Savonlinna-Pieksämäki rataosuuden investointien ja sähköistämisen edistäminen.

Charter-lentoyhteyksien aloittamisesta Savonlinna-Frankfurt-välille on neuvoteltu sopimus, mutta lentoja ei vielä covid-19-pandemiasta johtuen pystytty aloittamaan. Kesällä 2023 lentoja toteutetaan.



5. ASETETTUJEN TAVOITTEIDEN SAAVUTTAMINEN

Tässä luvussa käydään läpi asetettujen strategisten, toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden saavuttamista yleisesti sekä toimialoittain.

Savonlinnan kaupungin talous

Savonlinnan kaupungin vuonna 2013 alkanut talouden sopeuttaminen jatkui arviointivuoden loppuun. Vuoden 2019 talousarvion ja taloussuunnitelman 2019 – 2022 hyväksymisen yhteydessä kaupunginvaltuusto päätti kaupungin talouden tasapainottamisesta, jonka aikana henkilöstömenoja ja toimintamenoja leikataan.

Kaupungin tilikauden tulos oli edellisvuoden tapaan ylijäämäinen. Vuoden 2022 ylijäämä oli noin 5,6 M€. Alkuperäinen tilikauden tulosarvio oli 19 137 €. Taseessa oli 31.12.2022 ylijäämää reilut 28,5 M€.

Toimintakulut kasvoivat edellisvuoteen 3,3 % ja ne olivat yhteensä noin 278,3 M€. Sosiaali- ja terveyspalveluiden ostot Sosterilta ylittyivät noin 10,1 M€.

Tilikauden tulosta paransi muun muassa talousarvioon verrattuna 10,8 M€ suurempi verotulokertymä. Lisäykseen vaikutti muun muassa myönteinen työllisyyskehitys ja rakennuskustannusten nousun aiheuttama kiinteistöjen verotusarvojen kasvu. Valtionosuustulot ylittyivät alkuperäiseen talousarvioon nähden noin 1,6 M€.

Covid-19-pandemiasta johtuvia valtionavustuksia kaupunki sai sivistystoimeen 0,4 M€. Lisäksi avustuksia saatiin noin 20 pienempään hankkeeseen.

Kaupungin lainakanta väheni edellisvuoteen nähden noin 1,3 M€, ollen vuoden viimeinen päivä 95,4 M€. Lainamäärä oli 2 973 €/asukas. Lainamäärä nousi 3 €/asukas vähentyneen asukasmäärän vuoksi.

Kaupunkikonsernin lainakanta oli 5 631 €/asukas. Lisäystä edelliseen vuoteen verrattuna 215 €/asukas.

Kaupungin takausvastuut vuoden 2022 lopussa olivat 15,9 M€, jossa laskua edelliseen vuoteen 1,4 M€. Kaupungin leasingvastuut vuoden 2022 lopussa olivat 14,6 M€, jossa lisäystä edelliseen vuoteen 3,1 M€.

Sosiaali- ja terveysmenojen voimakas kasvu vaikuttaa heikentävästi tulevaisuudessa kaupungin valtionosuuksiin.



Keskushallinto

Keskushallinnon tehtävänä on tuottaa tarvittavia hallinto-, kehittämis-, elinkeino-, maaseutuelinkeino-, maaseutuhallinto-, talous- ja henkilöstö- sekä ict-palveluja.

Molemmat **keskushallinnon hallintopalveluille** asetetut toiminnalliset tavoitteet toteutuivat. Kaupunginvaltuusto on hyväksynyt valtuustokauden loppuun ulottuvan hyvinvointisuunnitelman ja sitä toteutetaan talousarviomäärärahojen puitteissa. Digijohtoryhmä on aloittanut toimintansa ja tiekartan laadinta on aloitettu.

Kehittämis- ja elinkeinopalvelut ovat asettaneet runsaasti erilaisia strategisia ja toiminnallisia tavoitteita. Suurin osa tavoitteista toteutui vain osittain.

Yhden luukun palveluperiaatteen käyttöönotto on edistynyt ja yhteisten palveluprosessien määrittelyä eri hallintokuntien välillä on tehty. Syksyllä 2022 elinkeinopalvelut ja tekninen toimi sopivat yhteisestä toimintamallista palveluperiaatteen edistämiseksi.

Keskushallinto ja elinkeinopalvelut suunnittelivat ja tilasivat kaksi erilaista asukasmarkkinointikampanjaa, jotka toteutettiin juhannuksen tienoilla ja syyskuussa.

Talous- ja henkilöstöpalveluiden tavoitteista pääosa toteutui; kaupungin taseessa on ylijäämää noin 29 miljoonaa euroa ja talouden tasapainottaminen onnistui verraten hyvin. Veroprosenttia laskettiin 0,75 prosenttiyksikköä. Sote-ostopalvelut ylittyivät reilusti talousarviosasta ja sillä on merkittävästi heikentävä vaikutus tuleviin valtionosuuksiin.

Kaupungin palvelukustannukset ovat keskimäärin kuntien keskitasoa, mutta palveluverkon laajuus huomioon ottaen sopeuttamista tarvitaan. Konsernin velkamäärä euroa/asukas on laskenut edellisvuodesta.

31.12.2022 keskushallinnon henkilöstömäärä oli 48 (vakinaiset ja määräaikaiset).

Sivistystoimen toimiala

Sivistystoimen palvelualueeseen kuuluvat varhaiskasvatus, perusopetus ja iltapäivätoiminta, lukiokoulutus, muu koulutus sekä kulttuuri- ja vapaa-aikapalvelut.

31.12.2022 sivistystoimialan henkilöstömäärä oli 741 (vakinaiset ja määräaikaiset).

Sivistyksen hallintopalveluille asetetut toiminnalliset tavoitteet toteutuivat lähes kaikki. Lapsivaikutusten arviointi on otettu käyttöön päätöksenteossa 1.3.2022. Sivistystoimialalle myönnettyistä eri kehittämishankkeista laaditaan tiedotteet suunnitelman mukaisesti. Jokainen oppivelvollisuusikäinen sai perusopetuksen jälkeisen jatko-opintopaikan.



Varhaiskasvatus

Varhaiskasvatuksen toiminta-ajatuksen mukaan Savonlinnan varhaiskasvatus ja sen osaava henkilöstö on sitoutunut toiminnallaan edistämään lasten hyvinvointia. Varhaiskasvatustoimintaa ohjaavat opetushallituksen laatimat varhaiskasvatussuunnitelman perusteet ja seudullinen varhaiskasvatussuunnitelma. Esiovetustoiminta on perusopetuslain alaista ja sitä määrittää seudullinen opetussuunnitelma. Varhaiskasvatuspalvelut järjestetään yhteistyössä yksityisten palveluntuottajien kanssa. Palvelujen järjestämisessä huomioidaan lasten määrän väheneminen.

Varhaiskasvatus toteuttaa osaltaan luonnontieteiden koulutuspolkuajattelua tavoitteensa mukaisesti. Työvoimansaataavuudessa on ollut haasteita eikä henkilöstön täydennyskoulutustarpeeseen ole täysin voitu vastata. Opetus- ja kulttuuriministeriön hankkeita on haettu ja onnistuttu saamaan.

Päiväkotien täyttöaste nousi edellisestä vuodesta 8,3 prosenttiyksikköä 94,7 %:iin. Lasten määrä kunnallisessa varhaiskasvatuksessa oli 774, joka on 56 lasta enemmän kuin talousarvioon oli arvioitu.

Yksityisten perhepäivähoitajien määrä väheni edellisestä vuodesta ja on tällä hetkellä kuusi. Lapsia on hoidossa enimmillään 24.

Varhaiskasvatuksessa sairauspoissaolot ovat edelleen korkealla tasolla. Työterveyshuoltoon on mennyt 450 000 euroa ja sairauspoissaoloihin sekä sijaiskuluihin yhteensä 1 miljoona euroa.

Varhaiskasvatus toteuttaa hienosti luma-polkua, joita ei välttämättä perheen normaalissa arjessa ehditä lasten kanssa tehdä.

Työergonomian puutteisiin tulee kiinnittää enemmän huomiota tuki- ja liikuntaelinvammojen ehkäisemiseksi.

Tarkastuslautakunnalle on kerrottu, ettei varhaiskasvatuksessa ole tarpeellisia pienryhmiä.

Perusopetus ja iltapäivätoiminta

Savonlinnassa on 16 perusopetuksen koulua. Mertalan koulussa on luonnontieteellismatemaattinen luokka. Talvisalon koulussa on urheiluluokka ja koulu kuuluu Suomen olympiakomitean urheiluoppilaitosverkostoon. Musiikkiluokka toimintaa on Talvisalon koulun Heikinpohjan toimipisteessä sekä Mertalan koulussa. (www.savonlinna.fi)

Perusopetus perustuu valtakunnalliseen opetussuunnitelmaan.



Toiminnalle asetetut tavoitteet toteutuivat. Koulutuspolkuja oli tarjolla luonnontieteissä ja matematiikassa Mertalan koulussa ja musiikki- ja liikuntaluokkia Talvisalossa. Opettajille on järjestetty virkaehtosopimusperusteista koulutusta sekä lyhyempiä koulutustilaisuuksia. Hankerahoitusta on haettu ja saatu. Kelpoista työvoimaa ei aina ole ollut saatavilla sijaisuuksiin.

Lukiokoulutus

Savonlinnassa toimii kaksi päivälukiota: Lyseo ja Taikkari. Savonlinnan lyseon lukio on yleislukio, jossa on tarjolla myös kilpaurheilun koulutusohjelma sekä tekniikan opintokokonaisuuksia. Savonlinnan Taidelukio on erikoislukio kuvataiteissa ja musiikissa. Opetus- ja kulttuuriministeriö on valinnut Taidelukion valtakunnalliseksi kuvataiteen kehittäjälukioksi. Lisäksi Savonlinnassa toimii aikuislukio. (www.savonlinna.fi)

Lukiokoulutuksen tavoitteena on tukea opiskelijoiden kasvamista sivistyneiksi ihmisiksi ja yhteiskunnan jäseniksi sekä antaa heille jatko-opintojen kannalta tarpeellisia tietoja ja taitoja. Lisäksi lukiokoulutus tukee opiskelijoiden edellytyksiä elinikäiseen oppimiseen.

Monipuolisen kurssitarjonnan ja lukioyhteistyön avulla tarjotaan laadukasta lukiokoulutusta nuorille sekä aikuisille. Lisäksi painotetaan erilaisten sähköisten oppimisympäristöjen kehittämistä ja 2. asteen yhteistyötä.

Lukiokoulutukselle asetetut tavoitteet toteutuivat kaikki. Molemmissa lukioissa toimii opiskelijakunta, joka kokoontuu säännöllisesti ja ulkopaikkakuntalaisten opiskelijoiden määrä on lisääntynyt. Urheilukatemian toimintaan osallistuvia urheilulinjan opiskelijoita oli 50 ja Taidelukion kuvataiteen erityistehtävän sekä musiikin erityistehtävän opiskelijoita saatiin runsaasti.

Avoiimiin tehtäviin on saatu kelpoista työvoimaa ja lakisääteinen täydennyskoulutus on hoidettu suunnitellusti. Opetus- ja kulttuuriministeriön hankkeita on haettu ja rahoitusta niihin on saatu.

Muu koulutus

Muun koulutuksen tarkoituksena on tukea monimuotoista vapaan sivistystyön opetusta ja taiteen perusopetusta sekä tehdä yhteistyötä kolmannen sektorin kanssa.

Toiminnan painopistealueena on Savonlinnan tanssi- ja musiikkiopiston oppilaspaikkasopimuksen mukainen musiikin taiteen perusopetus. Lisäksi avustetaan taiteen perusopetusta sekä yleissivistävää opiskelua Linnalan Settlementti ry:lle ja Savonlinnan kesäyliopistolle.

Tavoitteena ollut opiskelijamäärä toteutui 84 %.



Tarkastuslautakunta on edelleen huolissaan henkilökohtaisten avustajien sekä pätevien sijaisten puutteesta. Vaadittavia tukitoimia ei voida taata jokaiseen yksikköön. Yksilöllisten tarpeiden mukaisen erityistukipäätöksen saanut oppilas tarvitsee erityisopettajan. Täyttyykö perusopetuslain pykälät aina kaikissa kouluissa?

Vaarantuuko laadukas suunnitelmallinen työ, jos sijaisia ei ole?

Kulttuuripalvelut

Kulttuuritoimi edistää, tukee ja järjestää asukkaiden, yhteisöjen ja matkailijoiden tarpeista lähtevää monipuolista kulttuuritoimintaa sekä tarjoaa edellytyksiä kulttuurin ja taiteen harrastamiseen ja ammatin harjoittamiseen. Yhteistyötä tehdään kolmannen sektorin ja yrittäjien kanssa. Kulttuuritoimi vastaa Savonlinnan Teatterille maksettavasta yhteistoimintaosuudesta ja Savonlinnan Orkesterin avustamisesta.

Kirjastotoiminnan tehtävänä on tarjota pääsy aineistoihin, tietoon ja kulttuurisisältöihin; ylläpitää monipuolista ja uudistuvaa kokoelmaa; edistää lukemista ja kirjallisuutta; tarjota tietopalvelua, ohjausta ja tukea tiedon hankintaan ja käyttöön sekä monipuoliseen lukutaitoon; tarjota tiloja oppimiseen, harrastamiseen, työskentelyyn ja kansalaistoimintaan sekä edistää yhteiskunnallista ja kulttuurista vuoropuhelua.

Museotoiminta ylläpitää ja vahvistaa ymmärrystä kulttuuristamme, historiastamme ja ympäristöstämme. Maakuntamuseo edistää kulttuuri- ja luonnonperintöä koskevan tiedon saatavuutta tallentamalla ja säilyttämällä aineellista ja visuaalista kulttuuriperintöä tuleville sukupolville, harjoittamalla siihen liittyvää tutkimusta, opetusta ja tiedonvälitystä sekä näyttely- ja julkaisu- toimintaa. Kulttuuritoimi avustaa Metsämuseo Luston toimintaa.

Kulttuuripalvelut asetti toiminnallisiksi tavoitteiksi mm. luovien alojen yhteistyön kehittämisen, tapahtumajärjestäjien tukemisen, olemassa olevien ympärivuotisten kulttuuripalveluiden toimintaedellytysten turvaamisen sekä Riihisaari-konseptin vetovoimaisuuden vahvistamisen ja kirjastojen kävijä- ja lainausmäärien kasvun sekä hybriditapahtumien kehittämisen.

Avustuksia myönnettiin 15 hakijalle, kirjastossa järjestettiin helposti saavutettavia maksuttomia tapahtumia sekä kulttuurin saralla jatkettiin yhteistyötä naapurikaupunkien kanssa. Riihisaaren ja alueen muiden ammatillisten museoiden yhteistyötä kehitettiin. Museon kävijämäärä on saatu pidettyä entiseen tapaan merkittävänä. Kävijätavoitteeseen ei kuitenkaan päästy.

Kirjastojen laina- ja kävijämäärät ovat kasvaneet kirjastoissa ja kirjastoautossa edelliseen vuoteen verrattuna, lukuun ottamatta Kerimäen kirjaston lainamäärän ja Savonrannan kirjaston kävijämäärän vähenemistä.



Kuva 3. Uusi kirjastoauto
Loisku Lumpehinen aloitti
liikennöinnin joulukuussa 2022.

Vapaa-aikapalvelut

Vapaa-aikapalveluiden tehtävä on luoda harrastusmahdollisuuksia olosuhteiden ja avustusten muodossa.

Kuntalaisille järjestetään liikuntaa erityisryhmän huomioon ottaen ja painopistealueena on lapset ja nuoret. Nuorisotoimen tehtävänä on luoda edellytyksiä nuorten omalle toiminnalle ja pyrkiä parantamaan nuorten elinoloja. Painopistealueena on nuorten syrjäytymisen ehkäiseminen ja elämänhallinnan tukeminen.

Vapaa-aikapalveluiden käyttäjille tehtiin asiakastyytyväisyyskysely, jossa vastausten keskiarvossa päästiin lähes asetettuun tavoitteeseen 3,94 (4,0). Liikunta- ja virkistyspaikkoja kunnostettiin suunnitelman mukaisesti.

Ennaltaehkäisevää nuorisotyötä on vahvistettu; kaikki nuorisotilatoiminta on ollut päihteetöntä ja sitä on toteutettu ennaltaehkäisevällä työotteella. Koulunuorisotyötä on vahvistettu hankkeiden avulla.

Liikuntapaikkoja on ylläpidetty, uimahyppytornilla valvontaa on ollut satunnaisesti. Liikuntapaikkojen ja nuorisotilojen esteettömyyteen kiinnitetään entistä enemmän huomiota.

Miten Savonlinna pystyisi kaupunkina paremmin vastaamaan nuorten toiveisiin, viihtyvyyteen, koulutustarpeisiin ja tyytyväisyyteen asukkaina?

Millaisia pysyviä tila- ja palveluratkaisuja voitaisiin tehdä, jotta nuorilla olisi oma paikka olla ja kokoontua yhteen?



Tekninen toimiala

Tekninen toimiala huolehtii kaavoituksesta, maanhankinnasta ja -luovutuksesta, kiinteistönmuodostuksesta, kunnallisteknisistä palveluista, aravalain mukaan kaupungille kuuluvista tehtävistä, tiepalveluista, rakennusvalvonnasta, ympäristönsuojelusta, vesihuoltolaitoksista, toimitilapalvelusta sekä ruoka- ja siivouspalveluista. Logistiikkayksikkö suunnittelee ja kilpailuttaa kaupungin vastuulla olevaa henkilöliikennettä. Hankintayksikkö opastaa ja kilpailuttaa hankintalain mukaista tavara- ja palveluhankintaa yhteistoiminta-alueellaan.

31.12.2022 teknisen toimialan henkilöstömäärä oli 303 (vakinaiset ja määräaikaiset).

Hallintopalvelut

Tavoitteena olleen pienhankintojen sähköisen järjestelmän käyttöönotto siirtyy alkuvuoteen 2023 resurssipulan ja poikkeuksellisen maailmantilanteen vuoksi. Joukkoliikenteen sujuvuutta on parannettu viemällä kaupungin hankkimat reitit ja aikataulut kaupungin kotisivuille. Matkojen reititys onnistuu sovelluksen kautta. Kaupunkialueen paikallisliikenteessä kulkevat sähköbussit ja muissa kilpailutuksissa ajoneuvojen on täytettävä Puhtaat EU-direktiivin mukaiset arvot.

Työllisyyspalvelut

Työllisyyspalveluiden keskeisin tehtävä on kaupungin Kelan työmarkkinatukimaksuosuuslistan lyhentäminen sekä listalla olevien asiakkaiden palvelutarpeen arviointi, palveluneuvonta ja eteenpäin ohjaus työllistymiseen. Tulosalueelle on varattu määräraha kolmannen sektorin kohdeavustuksiin.

Kaupungin oman palkkatukityöllistämisen tehtävänä on pitkäaikaistyöttömien työllistäminen asiakaslähtöisesti ja asiakkaan kokonaiselämäntilanne huomioiden toimialojen kanssa yhteistyössä. Työllisyshankkeiden avulla pyritään kehittämään uusia toimintamuotoja työttömänä olevien henkilöiden aktivoimiseksi ja syrjäytymisen ehkäisemiseksi.

Maahanmuuttajapalvelut huolehtivat ulkomaalaistaustaisten Savonlinnan seudulla asuvien henkilöiden ohjaamisesta, neuvonnasta ja käytännön tuesta arkielämään liittyvissä asioissa sekä alueella asuvien oleskeluluvan saaneiden turvapaikanhakijoiden kotoutumisen tukemisesta yhdessä moniammatillisen verkoston kanssa.

Työllisyyspalvelujen toiminnalliset tavoitteet toteutuivat lähes kaikki. Ainoastaan nuorten kesätyöseteleitä käytti 74 nuorta, rahaa oli varattu 100 nuoren palkkaamiseen ja pitkäaikaistyöttömistä työllistyi avoimille työmarkkinoille 35 henkilöä, kun tavoite oli 50.

Nuorisotyöttömyys on pienentynyt edellisestä vuodesta ja nuorten verkoston toiminta on tiivistynyt. Työllistäviä järjestöjä on tuettu ja kuntouttavan työtoiminnan palveluja on ostettu suunnitelman



mukaisesti. Kuntakokeilun asiakkaat ovat työllistyneet avoimille työmarkkinoille, tutkintoon johtavan koulutuksen on aloittanut lähes sata henkilöä ja työllistämistä edistävässä palvelussa on ollut mukana reilut 400 henkilöä.

Työttömyysprosentti on pienentynyt vuoden takaisesta yhden prosenttiyksikön.

Kunnallistekniset palvelut

Tulosalue huolehtii katujen, kevyen liikenteen väylien, puistojen ja torien suunnittelusta, rakentamisesta ja ylläpidosta kestävän kehityksen periaatteet, turvallisuus ja viihtyvyys huomioiden sekä katujen, kevyen liikenteen väylien, puistojen ja torien sekä satamainfran suunnittelusta, rakentamisesta ja ylläpidosta.

Tavoitteiksi oli asetettu katujen, kevyenliikenteen väylien ja katuvaloverkoston saneeraukset sekä puistojen, leikkikenttien ja uimarantojen perusparantamista ja kunnossapito varattujen määrärahojen puitteissa samoin kuin katujen, jalkakäytävien ja kevyenliikenteen kohteiden päällystäminen päällystysohjelmaan varattujen määrärahojen puitteissa. Tavoitteet toteutuivat joko kokonaan tai osittain.

Katuvaloverkoston saneerausta jatkettiin mm. korjausvelan vähentämiseksi ja tavoitteeseen päästiin osittain. Tarkempia tavoitteita ko. kohteelle ei oltu asetettu. Korjausvelkaselvityksen perusteella pelkästään päällystettyjen katujen korjausvelka oli noin 4,8 M€ ja korjausvastuu noin 11 M€. Nykyisillä vuotuisilla investointimäärärahoilla korjausvelan taittamiseen kuluu noin kahdeksan vuotta.

Maankäyttöpalvelut

Maankäyttöpalvelujen päämääränä on aikaansaada sellainen yhdyskuntarakenne ja tonttitarjonta, jotka luovat edellytyksiä monipuoliselle elinkeinoelämälle, ympärivuotiselle matkailulle, viihtyisälle asumisympäristölle toimivine lähipalveluineen sekä luoda puitteita turvallisten ja sujuvien liikenneyhteyksien myöhemmälle suunnittelulle eri käyttäjäryhmille. Maankäytön suunnittelussa otetaan huomioon luontoarvojen säilyminen ja kestävän kehityksen periaatteet.

Kaavoitusohjelmaa on toteutettu ja mm. Kerimäen kaavatyö on edistynyt suunnitelman mukaisesti ja Anttolan osayleiskaavan alueellinen suunnittelutarveratkaisu on tullut voimaan. Yritysten toimintaedellytyksiä parantavia asemakaavoja on edistetty ja mm. Itäväylän yrityspuiston kaava on valmistunut. Kaupunginvaltuusto palautti Kauppatorin kaavan uudelleen valmisteluun. Matkailuun liittyviä kaavoja on myös edistetty; Savonniemen kaavaehdotusta valmistellaan uudelleen nähtäville ja Lehtiniemen Natura-arvioinnin tarveharkinta valmistuu keväällä 2023.

Asema- ja yleiskaavat saatetaan sellaiseen muotoon, että ne voidaan julkaista kaupungin kotisivuilla. Kaupunki osallistuu vuosina 2022 - 2024 kaavadigihankkeisiin, joissa aineiston laatua ja sisältöä tullaan parantamaan.



Loma-asuntojen käyttötarkoituksen muutoksia vakituisiksi asuinrakennuksiksi on edistetty niin, että myös vuonna 2022 lupamaksu on 100 euroa/lupa. Lisäksi rakentamiseen liittyviä poikkeamislupamaksuja on alennettu 50 % alkuperäisestä hinnasta. Poikkeamislupia myönnettiin 13 kappaletta.

Tarkastuslautakunta on huolissaan maankäyttöpalveluiden resurssipulasta ja työvoiman saata-
vuudesta.

Tarkastuslautakunta on kiinnittänyt huomiota kaupunkilaisten käytössä olevien laituripaikko-
jen kuntoon ja turvallisuuteen. Kohtaako hinta-/laatusuhde?

Toimitilapalvelut

Toimitilapalveluiden tehtävänä on tuottaa rakennusten käyttäjille keskitetyt kiinteistöpalvelut sekä ruoka- ja siivouspalvelut. Asuntotoimi tekee asukasvalinnat kaupungin suoraan omistamiin vuokra-asuntoihin sekä valvoo vuokrataloyhtiöiden asukasvalintoja.

Kaikki toimitilapalveluiden tavoitteet toteutuivat; tilojen kuntotaso on tavoitteen mukainen, sillä rakennuksia ei ole jouduttu asettamaan käyttökieltoon eikä korjausvelka ole kasvanut. Tilojen realisointi on onnistunut melko hyvin suunnitelman mukaisesti. Uusiutuvaa energiaa käyttäviä kohteita peruskorjataan.

Ruokapalvelut hankkivat mahdollisuuksien mukaan lähiruokaa ja kaupungin edustustilaisuuksissa tarjotaan vain kotimaisista raaka-aineista valmistettua ruokaa (pl. kahvi ja tee).

Tarkastuslautakunta pitää hyvänä uuden aluekeittiön rakentamista, jonka myötä työergonomia paranee ja sairauspoissaolot toivottavasti vähenevät ja työssäjaksaminen paranee.

Savonlinnan Vesi

Savonlinna Vesi huolehtii toiminta-alueellaan asiakkaittensa vesihuollon järjestämisestä: talousveden tuotannosta ja jakelusta sekä jäteveden käsittelystä ja puhdistuksesta laadukkaasti, toimintavarmasti ja kohtuullisin kustannuksin.



Vuodelle 2022 tavoitteeksi oli asetettu vesistön veden laadun säilyminen erinomaisena sekä korjausvelan määrän väheneminen. Puhdistettujen jätevesien vaikutus purkuvesistöön ei ole merkittävää ja veden laadussa ei ole todettu merkittäviä muutoksia aikaisempaan. Saneerausvelan määrän vähenemistä ei ole voitu tarkasti osoittaa.

Rakennusvalvontapalvelut

Rakennusvalvonnan tehtävänä on valvoa kaavoituksen toteutumista siten, että rakentaminen täyttää sille maankäyttö- ja rakennuslaissa ja sen nojalla annetuissa säännöksissä ja määräyksissä asetetut vaatimukset sekä kehittää ja ylläpitää rakennusvalvonnan toimintoja osana rakentamisen kokonaisuudesta kestävän kehityksen periaatteiden mukaisesti.

Rakennusvalvonnalle asetetut tavoitteet toteutuivat. Monipaikkaista asumista ja loma-asuntojen rakentamista ja muuttamista vakinaiseen asumiseen on edistetty tiedottamisella ja Vähäinen poikkeaminen rakennusluvan yhteydessä -ohjetta on päivitetty.

Pääsääntöisesti rakentamiseen liittyvät luvat haetaan lupapiste.fi -palvelun kautta ja muutamat paperihakemukset muutetaan sähköiseen muotoon rakennusvalvonnan toimesta. Ympäristöhoitokatselmus on pidetty syksyllä 2022.

Ympäristönsuojelupalvelut

Ympäristönsuojelupalveluiden tehtävänä on valvoa ja edistää ympäristönsuojelua kaupungissa siten, että luontoa ja muuta ympäristöä suojelemalla, hoitamalla ja kehittämällä turvataan Savonlinnan ympäristön tilan ja ainutlaatuisen luonnon säilyminen sekä taataan kaupunkilaisille terveellinen, viihtyisä ja virikkeitä antava elinympäristö.

Tavoitteena olleen vesistöjen tilan paranemisesta ei ole ajantasaista kattavaa tutkimustietoa, mutta oletuksena on, että vesistöjen tila ei ole huonontunut. Haitallisten vieraslajien torjunnan tehostamisessa on parantamisen varaa, sillä vieraslajihavaintojen määrä edellisvuoteen verrattuna puolittui. Hallinnollisiin prosesseihin johtaneet isommat roskaamistapaukset vähenivät edellisvuodesta ja jätteen lajittelua, kierrätystä ja hyötykäytön edistämistä tehtiin tapauskohtaisesti.

Ilmanlaatu pienhiukkasten osalta Olavinkadun mittausasemalla on ollut hyvää 97 % ajasta.

Tarkastuslautakunta pitää hyvänä, että ympäristöpäällikkö Matti Rautiaisen asiantuntijuutta on hyödynnetty valtakunnan tasolla ja kaupungilta on pyydetty erilaisia asiantuntijalausuntoja esimerkiksi kaivoslain valmisteluun liittyen.



Konserniyhteisöille asetettujen tavoitteiden toteutuminen

Kaupunginvaltuusto asettaa tavoitteet myös konserniyhteisöille. Konsernin toimintaa ohjaa kaupunginvaltuuston hyväksymä konserniohje, joka on päivitetty vuonna 2018.

Tilinpäätöksessä tarkastuslautakunnan huomio kiinnittyi erityisesti seuraaviin konserniyhtiöihin, joiden toimitusjohtajaa lautakunta kuuli.

Kiinteistö Oy Schaumanintien Yritystalo Oy

Osakeyhtiö omistaa teollisuus-/toimistokiinteistön osoitteessa Schaumanintie 5 ja vuokraa rakennuksessa olevia toimitiloja kolmannelle osapuolille.

Yhtiön toimintavuosi oli erittäin haasteellinen; energian hinnan ja korkojen nousu sekä merkittävän vuokralaisen lähtö heikensivät merkittävästi yhtiön kassavirtaa.

Tavoitteena ollut operatiivisen liiketoiminnan pitäminen positiivisena toteutui, mutta heikentyi kuitenkin edelliseen vuoteen verrattuna.

Yhtiön säilymistä toimivana tai vaihtoehtoisesti kiinteistön/yhtiön myyntiä on selvitetty yhdessä kaupungin elinkeinotoimen kanssa ja neuvotteluja on aloitettu mahdollisten uusien toimijoiden kanssa. Yhtiön kassavirta ei riittänyt yhden merkittävän lainan lyhennysohjelman hoitamiseen ja takaajina olleet Savonlinnan kaupunki ja Enonkosken kunta maksoivat lainan ja yhtiö neuvottelee takaajien kanssa lainan takaisinmaksuohjelmasta.

Yhtiöllä on mahdollisuus aloittaa neuvottelut kiinteistön kaupasta.



Kuva 4. Yritystalo Schauman ja tehdasalue.



Savonlinnan Yritystilat Oy

Yhtiön omistaa teollisuuskiinteistöjä, toimitilarakennuksia sekä liiketoimintakäyttöön tarkoitettuja huoneistojen hallintaan oikeuttavia osakkeita ja vuokraa tiloja edelleen kolmansille.

Yhtiön toimintaympäristö vuonna 2022 oli haasteellinen. Venäjän hyökkäys Ukrainaan, siitä johtuneet energian hinnan ja korkojen nousu sekä niistä aiheutunut yleinen talouden epävarmuus aiheuttivat yhtiölle haasteita. Lisäksi yhtiö menetti kaksi erittäin merkittävää vuokralaista.

Tavoitteena yhtiöllä oli toiminnan tehostaminen, talouden vakauttaminen ja yhtiön kehittäminen ja laajentaminen.

Vaikka tilojen käyttöaste heikkeni joissain kohteissa merkittävästi, yhtiön operatiivinen tulos kokonaisuutena parani. Yhtiön rakennuttama Luonnonvarakeskuksen kasvihuoneen toinen vaihe (Kasvu 2) valmistui ja kohde luovutettiin vuokralaisen käyttöön. Kohde tuottaa yhtiölle merkittävää kassavirtaa ja tulosta.

Yhtiö on noudattanut laadittua pitkän tähtäyksen talous- ja kassavirtasuunnitelmaa ja kassavirtabudjettia seurataan reaaliajassa. Olemassa olevia toimitiloja on parannettu ja niitä ylläpidetään asiakaslähteisesti. Uusien toimitilojen rakentamistarvetta ja toimitilamarkkinoita seurataan aktiivisesti.

Tarkastuslautakunta toivoo, että Kiinteistö Oy Schaumanintie saa merkittäviä vuokralaisia tiloihinsa ja sen talousahdinko helpottuu.

Tarkastuslautakunta on huolissaan kaupungin takausvastuista Kiinteistö Oy Schaumanintien osalta.

6. INVESTOINNIT JA KORJAUSVELKA

Alkuperäisen talousarvion mukaiset investointimenot olivat noin 39,5 M€. Kaupunginvaltuuston muutosten jälkeen määrärahaa oli noin 31,4 M€. Tilinpäätöksen mukaan investointeihin käytettiin vuonna 2022 noin 25,6 M€.

Suurimpia investointeja oli Savonlinnan paloaseman loppuun rakentaminen (7 M€) ja Punkasalmen koulun rakentaminen (7 M€). Uuden kirjastoauton hankintaan käytettiin noin 0,5 M€ ja kunnallisteknisten palveluiden kalustoon 0,7 M€. Teknisellä toimella liikenneväyliin käytettiin rahaa noin 2,9 M€.

Savonlinnan Vesi käytti investointeihinsa noin 5,1 M€, johon sisältyy mm. vesijohtojen verkostosaneerauksia ja uusien rakentamista sekä pumppamojen ja pumppujen uusintaa.



Korjausvelka

Korjausvelka tarkoittaa rakennuksessa tai rakennuskannassa olevaa korjausvajetta ja sitä syntyy, kun ennakoivan kunnossapidon sijaan tehdään vain välttämättömiä, kiireellisiä hätäkorjauksia. Korjausvelan määrä kertoo, kuinka paljon korjauksiin olisi pitänyt investoida, jotta rakennukset olisivat käytön kannalta hyvässä kunnossa. Laskennallista korjausvelkaa alkaa kertyä, kun rakennuksen kunnan tavoitetaso laskee alle 75 %.

Savonlinnan kaupungilla on korjausvelkaa yli taloudellisen kantokyvyn. Vuosittainen panostus ei riitä taittamaan korjausvelan kasvua.

Toimitilapalveluiden rakennuksista laskennallinen korjausvelka on suurin seuraavissa kohteissa:

- Schaumanintien tekninen varikko noin 2,0 M€
- Kaupungintalo noin 1,2 M€
- Uimahalli noin 1,0 M€
- Anttolan koulu 1,0 M€
- Liikuntahalli Heikinpohjassa 0,9M€

Laskennallista korjausvelkaa toimitilapalveluilla on noin 12 M€.

Asukasviihtyvyyteen vaikuttavia tekijöitä ovat kunnossa olevat kadut ja kevyenliikenteen väylät sekä valaistus. Samoin satamien ja laituri paikkojen kunnolla on merkitystä sekä viihtyvyyteen että turvallisuuteen. Juuri näihin kohteisiin tulisi tulevaisuudessa kohdentaa investointeja ja saada korjausvelkaa vähenemään.

Katuvalojen vaihtaminen led-valoihin säästää energiakuluja ja korjaustarvetta. Tässä ollaan päästy hyvään vauhtiin.

Savonlinnan Veden osalta todellinen verkostopituus on noin 350 kilometriä ja vuonna 2018 sen arveltiin olevan huomattavasti vähemmän. Tästä johtuen vuosittainen saneeraustarve jatkossa on noin 2,7 M€, joka on varattu talousarvioon.

Tulevaisuudessa valtionosuudet pienenevät ja on mahdollista, että ne loppuvat kokonaan. Nykyinen investointitaso ja nykyisen laajuinen palveluverkko aiheuttavat sen, että taseeseen kertynyt ylijäämä muuttuu rakenteelliseksi alijäämäksi muutamassa vuodessa.



7. HENKILÖSTÖ

Yleistä

Savonlinnan kaupungin henkilöstömäärä kasvoi vuoden 2022 aikana 14 henkilötyövuotta ja henkilöstökulut nousivat edellisvuoteen verrattuna vajaat 200 000 euroa. Vuosina 2019 – 2020 toteutunut henkilöstökulujen lasku 1,7 M€ taittui ja vuosina 2019 – 2022 henkilöstömenot ovat kasvaneen noin 3 M€.

Palvelussuhde 31.12.2022	Keskushallinto	Sivistystoimiala	Tekninen toimiala	Koko kaupunki
Vakinaiset	46	571	273	890
Määräaikaiset	2	170	30	202
Yhteensä	48	741	303	1092

Taulukko 2. Savonlinnan kaupungin henkilöstömäärä toimialoittain 31.12.2022 (pl. työllistetyt työntekijät)

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	Muutos
Vakinaiset	1122	1073	992	907	900	911	926	903	890	-13
Määräaikaiset	192	197	201	181	182	137	142	180	202	22
Yhteensä	1314	1270	1193	1088	1082	1048	1068	1083	1092	9

Taulukko 3. Savonlinnan kaupungin henkilöstömäärä 31.12. vuosina 2014–2022 (pl. työllistetyt työntekijät)

Työhyvinvointi ja sen kehittäminen

Sairauspoissaolot kasvoivat edelliseen vuoteen nähden 2,3 kalenteripäivää/htv ja olivat 18,6. Koronasta johtuvat poissaolot (2,1) päivää selittävät kasvua. Kuntien keskiarvo vuonna 2021 oli 16,7 päivää/htv. Mielenterveyssyistä johtuvat poissaolot nousivat hieman, ollen 16 % kaikista poissaoloista. Sairauspoissaoloihin käytettiin rahaa lähes 5 M€.

Maaliskuussa 2022 toteutettiin erillinen Korona-ajan työhyvinvointikysely. Kyselyn vastausten perusteella koko organisaatiotasolla työhyvinvoinnin kokemus on pysynyt hyvällä tasolla työhyvinvoinnin johtamisen ja työyhteisön ilmapiirin ja toiminnan osalta. Vastausten perusteella Koronalla on ollut merkitystä työn kuormittavuuden kokemuksen kasvuun. Varsinainen työhyvinvointikysely toteutetaan vuonna 2023.

Henkilöstö- ja koulutussuunnitelmat on laadittu koko kaupunki- ja tulosaluetasolla. Koulutuspäivien tavoitteeksi asetettiin vakituisen henkilöstön osalta 1,5 pv/htv. Toteutuma oli 1,0 päivää/htv.

Varhaisen tuen toimintamallia on kehitetty Kevan Mielen tuen polut-hankkeessa. Korvaavaa työtä on käsitelty mm. esimiesfoorumeissa, henkilöstöinfoissa sekä työterveyshuoltoyhteistyössä. Korvaavan työn toteumia on kirjautunut järjestelmään 193 päivää.



Uudistetut kehityskeskustelut (yksikkö- ja ryhmä) on otettu käyttöön syyskaudella OSS-järjestelmässä. Kehityskeskusteluja käytiin järjestelmäraporttien perusteella 58 % vakituisesta henkilöstöstä. Lukua selittää syyskuussa käyttöön otettu uusi osaamisen johtamisen järjestelmä ja muuttuneet kirjaamistavat.

Kaupungilla käytössä olevat varhainen puuttuminen ja korvaavan työn malli auttavat työssä eteenpäin jaksamista sekä pitkällä tähtäimellä maksavat itsensä takaisin.

Tarkastuslautakunta on havainnut sydäniskureiden (deffa) puuttumisen kaupungin kiinteistöistä.

Tarkastuslautakunta toivoo, että henkilöstöraportti käsiteltäisiin osana tilinpäätöstä.

8. SISÄINEN VALVONTA JA RISKIENHALLINTA

Arvio kaupungin merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä sekä selonteko sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä on esitetty tilinpäätöksen sivuilla 33 - 37. Kaupunginhallitus toteaa selonteossa, että sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan havaintojen perusteella toiminnassa ei ole ollut vakavia ongelmia tai puutteita eikä merkittäviä riskejä ole realisoitunut.

Henkilöstöriskit

Tulevina taloussuunnitelma vuosina kaupungin vakinaista henkilöstöä tulee eläköitymään runsaasti ja osaavan henkilöstön rekrytoiminen voi muodostua haasteelliseksi tulevaisuudessa kaikkien kuntien kilpaillessa samasta osaavasta, kuntaosaajien joukosta. Eläköitymisten myötä on kiinnitettävä huomiota osaamispoistumaan ja pyrittävä ennakoimaan henkilövaihdoksia.

ICT-riskit

Voimassa oleva lainsäädäntö ja Savonlinnan kaupungin tietoturvaliikkeen määrittelee Savonlinnan kaupungin yhteiset tietoturvasuhteiden liittyvät periaatteet ja menettelytavat. Poliittikkaa tarkennetaan erillisillä ohjeilla ja yksiköiden omilla tietoturvamääräyksillä ja toimintatapaohjeilla.

Tietoturvasuhteiden merkitystä lisäävät tietoturvahyökkäysten ja muiden uhkien lisääntyminen, sähköinen asiointi, kansainvälistyminen, tekninen kehitys sekä toimintojen ja palveluiden siirtyminen tietoverkkoihin. Venäjän hyökkäyssodan ja Suomen Nato-hakemuksen myötä kyberhyökkäysten ja erilaisien vaikuttamisten määrä on lisääntynyt merkittävästi. Vuonna 2022 toiminta oli kuitenkin suhteellisen luotettavaa. Edellä mainitut asiat on atk-palvelukeskuksessa tiedostettu ja niiden parantamiseksi tehdään jatkuvasti erilaisia toimenpiteitä.



Kiinteistöjen määrä ja kunto

Kuntaliitoksien myötä kaupungille on jäänyt merkittävästi kiinteistömassaa. Vajaakäytössä olleita kiinteistöjä on pystytty vähentämään. Riskinä on, että vajaakäyttöisten ja käytöstä poistuvien kiinteistöjen ylläpitokustannukset jäävät edelleen rasittamaan kaupungin taloutta, vaikka tiloja yritettäisiin realisoida. Sote-uudistus luo uuden kiinteistöriskin kaupungille, kun nyt sote-palvelutuotannon käytössä olevien kiinteistöjen vuokrasopimukset tulevat katkolle uudistuksen voimaanpanon 4. vuoden alusta lukien.

Savonlinnan vesilaitos

Vesilaitoksen osalta suurin riski on ollut varavedenottamoiden puute. Vesilaitos on ryhtynyt poistamaan riskiä. Toimintavarmuuden ylläpitämiseksi on erityisesti kiinnitetty huomiota riittävään henkilöstömäärään ja henkilöstön osaamistason laajentamiseen. Vesilaitoksen investointeja on lisätty mahdollisten riskien pienentämiseksi ja toimintavarmuuden ylläpitämiseksi sekä verkoston saneerausvelan pienentämiseksi.

Konsernivalvonta

Konsernirakenteen uudistamista Savonlinnan kaupungin kokonaisedun näkökulmasta jatketaan edelleen. Konsernirakennetta selkiytetään ja yksittäisiä asunto-osakkeita pyritään myymään.

Konserniyhtiöiden valvonta- ja seurantavastuu on määritetty konserniohjeessa ja talousarviossa. Konsernivastuuviranhaltijan tehtävänä on valvoa yhtiön toimintaa sekä raportoida tarvittaessa kaupunginjohtajalle sekä edelleen kaupunginhallitukselle, jotka antavat tarvittaessa yhtiöille toimintaohjeita. Määräykset kokonaisvastuusta konsernivalvonnan järjestämiseksi on hallintosäännössä.

Konserniyhtiöt antavat kaupunginhallitukselle tiedoksi vuosittain raportin yhtiön sisäisestä valvonnasta, riskienhallinnasta kuluneelta vuodelta sekä suunnitelmasta tulevalle vuodelle.

Konsernivalvontaa on tuettu kaupungin sisäisen tarkastuksen avulla. Sisäisen tarkastuksen vuosittaiseen suunnitelmaan sisältyy myös konserniyhtiöiden valvonta.



9. YHTEENVETO

Tarkastuslautakunta on edellä esittänyt arvion kaupungin ja kaupunkikonsernin tilivuoden 2022 toiminnan ja talouden tavoitteiden toteutumisesta.

Kaupungin talous on ollut kolmatta vuotta peräkkäin positiivinen ja vuoden 2022 lopussa taseessa oli noin 29 M€ ylijäämää. Tulevaisuudessa talouden tasapainottaminen tulee olemaan haastavaa.

Edellisessä arviointikertomuksessa esiin nostetut henkilöstön hyvinvointia koskevat havainnot ovat johtaneet hyviin toimenpiteisiin vuoden 2022 aikana; erilaisia kehittämissyhtymiä on perustettu ja yhteistyö on parantunut.

Nuorisovaltuusto on jatkanut kaupungissa aktiivista toimintaa ja saanut olla osallisena eri toimielimissä.

Savonlinna on noussut ikävällä tavalla valtakunnallisiin otsikoihin; muun muassa Helsingin Sanomien uutisointi Venäjä-yhteistyöstä, nuorten liikenneonnettomuudet ja taidelukiolaisten häirintä. Tarkastuslautakunta on huolissaan kaupungin maineesta ja turvallisuusku- vasta.

Kohteleeko koulukohtainen 25 oppilaan raja kaikkia savonlinnalaisia peruskoulun oppilaita yhdenmukaisesti ja laadullisesti?

10. TARKASTUSLAUTAKUNNAN ESITYS KAUPUNGINVALTUUSTOLLE

Tarkastuslautakunta jättää arviointikertomuksen vuodelta 2022 kaupunginvaltuuston käsiteltäväksi ja esittää, että kaupunginvaltuusto pyytää kaupunginhallitukselta lausunnon toimenpiteistä, joihin arviointikertomus antaa aihetta. Lausunnon tulee olla valtuuston käsiteltävänä viimeistään kuluvan vuoden marraskuun loppuun mennessä.



ALLEKIRJOITUKSET

Savonlinnassa 29. toukokuuta 2023

Markku Nousiainen, puheenjohtaja

Tuomas Loikkanen, varapuheenjohtaja



Kimmo Kaksonen

Aniitta Kaskinen

Marjut Loikkanen

Juho-Petteri Malinen

Jarmo Mutikainen

Marja Sisko Nousiainen

Martti Nykänen

Leena Sallinen

Tuula Sallinen